

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קמ"ט, פרשת מצורע תשפ"ב

שלחן שבת עם האור החיים

סדר כתיבת פרשיות נגעי אדם בגדים ובתים

בגדים נהגו בהיותם במדבר, וכיון שאין הקב"ה נוגע בנפשות תחילה, היה לתורה להקדים נגעי בגדים לנגע האדם. ונראה לפרש זאת בשתי דרכים:

נגעי בגדים דומים גם לאדם וגם לבתים

א. שרצתה תורה לכתוב את נגדי בגדים בין נגעי האדם ובין נגעי הבתים לפי שבנגעי בגדים ישנם גם פרטי דינים הדומים לנגעי אדם, כמו שיעור הנגע, שבשניהם השיעור הוא בכגריס, בשונה מנגעי בתים ששיעור הנגע הוא בשני גריסים, וישנם פרטי דינים שדומים נגעי בגדים לנגעי בתים, כמו בצבע הנגע הטמא, שבשניהם הצבע הטמא הוא ירקרק או אדמדם, בשונה מנגעי אדם שצבע הנגע הוא לבן, ועל כן כתבה התורה את נגעי בגדים בסמיכות לנגעי אדם ולנגעי בתים.

נגעי בגדים קודם טהרת המצורע

ב. עוד נראה לפרש בהקדם מה שיש להקשות עוד, מדוע כתבה התורה את פרשת נגעי בגדים בסוף פרשת תזריע, קודם שכתבה את טהרת האדם מנגעי גופו, שלכאורה ראוי יותר היה לסמוך את פרשת טומאת נגעי הגוף לטהרתו, ורק לאחר מכן לכתוב את פרשת נגעי הבגדים. ואין לומר שרצתה תורה לכתוב תחילה את כל מיני הנגעים ורק לאחר מכן את טהרתו, שהרי את פרשת נגעי בתים לא הסמיכה לשאר נגעים, אלא כתבה אותו לאחר טהרת המצורע, ומדוע את נגעי בגדים הקדימה לטהרת גופו.

גם נגעי בגדים באים על חטא הדיבור

ונראה לבאר שרצתה התורה לכתוב 'זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו' הכתוב בתחילת פרשת טהרת המצורע, לאחר נגעי בגדים, כדי ללמדנו שגם נגעי בגדים באים כעונש על חטא הדיבור כמו נגעי האדם כפי שדרשו מ'תורת המצורע' תורת המוציא שם רע.

ובזה יתיישב גם מדוע לא הקדימה התורה את נגעי הבגדים אחר שכך סדר הגעת הנגעים, משום שאילו היתה מקדימה את נגעי בגדים והיתה סומכת את 'תורת המצורע' לנגעי האדם, היינו מפרשים שרק נגעי האדם באים על חטא הדיבור, ולא נגעי בגדים, ולכך הסמיכה תורה את 'תורת המצורע' לנגעי בגדים ללמדנו שגם הם באים כעונש על חטא הדיבור, אלא שלמעשה תחילה באים נגעי הבגדים ורק לאחר מכן נגעי האדם, לפי שאין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה.

פי תבאו אל ארץ פנעו אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם (יד, לד).

בפסוק זה פותחת התורה את פרשת נגעי בתים, ואומרת לישראל שכשיבואו לארץ ישראל, יתן ה' נגע צרעת בביתם. ולשון זו מעוררת תמיהה, וכי איזו בשורה טובה יש בכך שיקבלו בביתם נגע צרעת שהתורה אומרת שזה מה שיקרה כשיגיעו לארץ ישראל.

דרש חז"ל למציאת מטמונות האמוריים

וחז"ל (ויק"ר יז, ו, והובא ברש"י) עמדו על הערה זו, ופירשו שבמשך ארבעים השנים ששהו ישראל במדבר, הטמינו האמוריים דרי ארץ כנען בקירות בתיהם מטמונות רבות של כסף וזהב, ומבשרת התורה לישראל כשיבואו לארץ ישראל יתן ה' נגעים בבתים אשר טמונים בהם מטמונות אלו ועל ידי שיוציאו את אבני הבית ימצאו המטמונות. אכן נראה שזהו דרך דרש, אבל עדיין יש לבאר בדרך הפשוט מדוע נאמרה לשון זו.

נגעי בתים תחילה אלא שלא נהג במדבר

ונראה לבאר על פי מה שאמרו חז"ל (ויק"ר יז, ד) אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה, ועל כן מתחילה באים הנגעים על הבית ורק לאחר מכן כשאינו שב בתשובה הם באים על גוף האדם עצמו, וכדי שלא יקשה מדוע פתחה התורה בפרשת תזריע בנגעי האדם, ואילו נגעי בתים לא כתבה אלא לאחר מכן בפרשת מצורע, לזה אמרה תורה בתחילת פרשת נגעי בתים 'כי תבואו אל ארץ כנען וגו' ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם, לומר שהסיבה שהזכיר נגעי אדם תחילה היא מפני שנגעי אדם היו נוהגים מיד משנצטוו על כך בעודם הולכים במדבר, ונגעי בתים אים נוהגים אלא לאחר שיכנסו לארץ, וזהו שאמר 'כי תבואו וגו', שכשיבואו לארץ יקבלו תחילה נגעי בתים, לפי שאין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה.

הקדמת נגעי אדם לבגדים

אלא שעדיין יש להבין מדוע בפרשת תזריע הקדימה התורה את נגעי האדם לנגעי בגדים, והלא גם נגעי

פרוייקט סגולת לימוד דברי רבינו בליל הסדר לזכות בבנים (א')

ומנוסה בעז"ה. והאברך שאל על איזה פרשיות ילמוד האור החיים הקדוש. ענה לו האדמו"ר על אתר: פרשיות שמות וארא בא בוודאי, אבל פרשת בשלח כבר תלוי במחלוקת המגן אברהם וחתם סופר אם באמירת נס קריעת ים סוף יוצאין החיוב של זכירת נס יציאת מצרים שיוכל לקיים בזה מצות סיפור יציאת מצרים" ('קובץ' אור ישראל' גליון מג עמוד קיט).

בנך ובן בנך

יתכן לומר על פי דבריו של רבינו האור החיים הקדוש זיע"א, שכשם שמצות 'והגדת' יש בה סגולה שיהיה אומר זאת 'לבנך', כן יש לפרש מאמר הכתוב (שמות י ב) 'ולמען תספר באזני בנך ובן בנך', שהמספר ביציאת מצרים זוכה לבן ובן הבן, היינו שזה סגולה לבני בני. וי"ל שהאב הוא בבחינת 'והגדת', כי כל מה שרואה אצל הבן מוכרח לתקן והדבר קשה בעיניו כגידיים, ואולם אבי האב אצלו הדבר בבחינת 'תספר', שיכול לחנך בדרך סיפור, ובהארת פנים, כי אינו מאבד תבונתו בסיבת חוש הרגש, ואין הוא נדרש לחינוך הנכד כל כך, ולכן יכול הוא לספר. אמנם אם זוכה הוא לספר ביציאת מצרים - יזכה לבנים ובני בני. ה' יזכנו לראות דורות ישרים.

(מתוך ספיר ויהלום להגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

על הפסוק (פרשת בא יג ח): 'וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעֶבְרָה זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם', כתב רבינו האור החיים הקדוש זיע"א: עוד ירצה באומרו 'לאמר', להיות שאמר 'והגדת לבנך', תינח אם יש לו בן, אם אין לו בן יהיה פטור, תלמוד לומר 'לאמר', שעל כל פנים צריך להגיד אפילו בינו לבין עצמו. ואם תאמר כיון שעל כל פנים הוא צריך להגיד אפילו בינו לבין עצמו אם כן למה אמר 'לבנך'. ואולי שבאמצעות היתור אני מבין כן ולא בלא יתור. ואפשר עוד שירמוז באומרו 'והגדת לבנך' שאם יגיד הגדה האמורה בענין יזכהו ה' שיגיד לבנו, וכדי שלא תטעה לומר דוקא, לזה אמר 'לאמר'.

הפרשיות שאותם ראוי ללמוד

"עובדא דידענא באברך בשאל את פי כ"ק אדמו"ר מאמשינוב שליט"א לפני הרבה שנים שיאמר לו איזה סגולה להיושע עם זש"ק. וענה לו ב' סגולות: אחד, לעזור לבעלי תשובות וכדו' שצריכים עזרה ביהדותן. ב' שילמוד דברי האור החיים הקדוש על הפרשיות של יציאת מצרים ולדבר מזה בליל הסדר. ונתן נימוק לדבריו על פי דברי האור החיים הקדוש בפרשת בא שכתב על הפסוק והגדת לבנך בזה"ל, ואפשר עוד שירמוז באומרו והגדת לבנך שאם יגיד הגדה האמורה בענין יזכהו ה' שיגיד לבנו, עכדה"ק, ובשנים האחרונים כבר נתפרסם בכ"מ סגולה זו כבדוק

שמחה כפולת בלידת תאומים

ולמרבה הצער הם שכחו לגמרי מהתוכנית ונרדמו מבלי שלמדו את הקטע הנ"ל. למחרת הם נזכרו ששכחו ללמוד ונצטערו מאד על כך, אך למרבה המזל בחוץ לארץ יש לכל חג יום טוב שני, מה שנקרא יום טוב שני של גלויות, ועושים פעמיים ליל הסדר.

שוב סיכמו שהלילה בליל הסדר השני הם ישבו וילמדו. ואכן בליל יום טוב שני במהלך הסדר הם למדו בדחילו ורחימו את הקטע בספר אור החיים הקדוש הנ"ל, ושמוחו מאד.

ויהי לתקופת השנה אחי ואשתו שיחי' היו בפסח בארץ ישראל, ובא' דחול המועד פסח תשס"ט, באותו יום בדיוק בו הוא למד עם אבי שליט"א את האור החיים הקדוש, נולדו להם תאומים בן ובת למזל טוב. שיחו בכל נפלאותיו.

(גל' מקבץ ניסים)

סיפור זה התרחש לפני 11 שנה עם אחי שיחי' בעל המעשה. אחי שיחי' היה נשוי מזה כחמש שנים וטרם זכו הוא ואשתו להיפקד בפרי בטן. אחד מידידיו סיפר לו ששמע שישנה סגולה ללמוד בליל הסדר את דברי האור החיים הקדוש בפרשת בא (פרק יג פסוק ח) על המילים והגדת לבנך וז"ל הקדושה: ואפשר עוד שירמוז באומרו והגדת לבנך שאם יגיד הגדה האמורה בענין יזכהו ה' שיגיד לבנו, עכ"ל. וגמר אומר בלבו שבליל הסדר הקרוב ילמד את הקטע הנ"ל.

אחי שיחי' מתגורר בירושלים עיה"ק, אך באותה שנה הוא שהה בפסח אצל ההורים שלנו בקליפורניה שבארצות הברית. הוא סיפר לאבי שליט"א על הסגולה, וסיכמו ביניהם שאחרי שסיימו לערוך את הסדר הם ילמדו בצוותא את דברי קודשו של האור החיים הקדוש הנ"ל.

והנה הסתיימה לה עריכת הסדר כהלכתו,

בְּאוֹר הַהֵלְכָה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

האם יכולים לכוף את המנוגע לבוא אל הכהן

והלכתא רבתי קמ"ל קרא בזה דכתב האזהרה לב"ד וכאשר יבוא. והוא עם מה דאיתא בסנהדרין (לד ע"ב) על פסוק (דברים כא, ה) יִהְיֶה כָּל רִיב וְכָל נִגְע, מה ענין ריבים אצל נגעים אלא מקיש ריבים לנגעים מה נגעים ביום דכתיב (ויקרא יג, יד) וְכִיֹּם הָרְאוֹת כו', ומקיש נגעים לריבים מה ריבים שלא בקרובים כו'. אי מה ריבים בשלשה כו' ודין הוא ממונו בשלשה גופו לא כ"ש ת"ל והובא אל כו' אחר כו', הא למדת שאפילו כהן אחד רואה את הנגעים, והנה בריבים דבשלשה אפ"ה אם קבל עליו את האחד לדון דינו דין.

וכתבו האחרונים ז"ל דכשבא מעצמו לפניו לדין בלי הזמנה זהו עצמו הוי קבלה ולפ"ז עיקר החידוש בנגעים דחד נמי כשר, היינו על כרחך כשאינו בא מעצמו דאל"כ בריבים נמי ביחיד סגי, לזה הוכרח קרא למינקט והובא, והיינו כשאינו רוצה לבא מעצמו ואזהרה לב"ד שיכופוהו לאשמועינן דבכה"ג נמי אל אהרן הכהן או אל אחד כו', שאפי' כהן אחד רואה את הנגעים כנ"ל, יעו"ש באריכות.

ובזה מבאר דברי המדרש הפלאיים במדרש תנחומא: "מה והובא אל הכהן, והוא בא". עכ"ל. והוא פלאי. ולפי הנ"ל, אתי שפיר דברי המדרש "והוא בא" דע"י הכפי' יסיר ממנו המניעות שהא ע"י היצר והחומר, וממילא והוא בא מעצמו בלב שלם עכ"ד.

החידוש בנגעים דאפילו שהכהן רק אחד יכול לכופו, ודלא כדיני ממונות שרק בג'

בספר נועם מגדים הקשה בדברי האור החיים הק' האמורים וז"ל: והרב אה"ח עמד בזה וכתב דהכוונה דאם לא ילך בעצמו יובא על ידי בית דין שיכופו אותו על הדבר יעיין שם, "ולדעתני אין זה מספיק דמדוע ישתנה מכל מצות שבתורה שהוזהרו כל איש מישראל על עצמו ואזהרה דב"ד ממילא לאינו מקיים מועשית (דברים כג, כד) אזהרה לב"ד שיעשוך (ר"ה ו.ו)..."

ויש ליישב בדרך נעים דברי האה"ח האמורים. דהכוונה שיובא ע"י ב"ד

זאת תהיה תורת המצרע פיום טהרתו והובא אל הפה"ן (יד, ב).

באזה"ח הקדוש כתב וז"ל, וטעם אמרו והובא אל הכהן, ולא אמר ובא, אולי שיחייבוהו ב"ד או תוקפו כהן לבוא עכ"ל. והיינו דתיבת "והובא" משמע בעל כרחו ע"י כפייה מאחרים, ותיבת "ובא" משמע מרצונו יעו"ש.

בספר בית פנחס הקשה דלכאורה לפי מה שכתבו המפרשים דהעיקר טהרת המצורע שישפיל עצמו כאזוב ולהכיר חטאו שדיבר לה"ר אשר ע"י נצטרע, א"כ מה תועלת אם הובא אל הכהן בעל כרחו, ולבו בל עמו.

ועל כרחך צריך לומר כמ"ש הרמב"ם בפ"ב מהלכות גיטין, כיון שכל אדם מישראל רצונו האמתי לעשות עפ"י התורה, רק שהיצר והחומר מעכבו, ואחר שמבטל חומרו ע"י הכפייה ממילא נשאר רצונו הטוב באמת, וזה כוונת המדרש מה והובא אל הכהן הלא כיון שהוא בעל כרחך א"כ לבו בל עמו ומה תועלת בביאתו אל הכהן.

חידה שבועית:

מדוע בפרשת תזריע הקדימה התורה את נגעי האדם לנגעי בגדים, והלא גם נגעי בגדים נהגו בהיותם במדבר, וכיון שאין הקב"ה נוגע בנפשות תחילה, היה לתורה להקדים נגעי בגדים לנגע האדם?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com
או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'באור החיים'.

פרקי חיים ותולדות איש האלוקים, רבינו האור החיים זי"ע. עם איורים, תמונות ומסמכים נדירים, השובכים אור על חיי רבינו ומאורעות התקופה.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

"חיים פולכם היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייני של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות כחיי והלימות רבינו אור החיים
מצוות כוהתר"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתנויות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

מעיינים בפנים...

כל אימת שפנו אליו להתפלל בעד חולה, וכיוצא, היה עולה אל קבר האור החיים בהר הזיתים ושוֹפֵךְ שֵׁיחַ. וכאשר היו מבשרים אחר כך בשורה טובה, שנשפך מצב החולה, או ישועה כי באה, היה אומר: 'ראו כמה גדול כוחו, הכל בזכות האור החיים הקדוש...'

(מרכיצי תורה מעולם החסידות ח"ז עמ' צד)

לימוד אור החיים על הפרשה מדי שבוע

מִרְן הַרְבֵּי הַסְּבָא קְדִישָׁא [האדמו"ר רבי יוחנן מטאלנא זי"ע] יושב בחדרו וכותב הדרכה, הנהגות שהיה רוצה לחדש בחצר הקדש טאלנא. הדברים התקבלו בהתרגשות ובשמחה, הרבה מחשבה ויגיעה השקיע רבנו עד שיצאו הדברים מתחת ידו הקדושה, אחד עשר דברים חשובים כתב שם רבנו, ביניהם גם דורש רבנו על לימוד חוק לישראל הנהוג בכל תפוצות טשערנוביל, לימוד אור החיים הקדוש מדי שבוע בשבוע על הפרשה כמו שנהוג בהרבה חצרות, לימוד גמרא בהתמדה, לימוד מדרש.

(דתשרי על עמיה עמ' 109)

חבורות ללימוד אור החיים בצוותא

מִרְן הַסְּבָא קְדִישָׁא [האדמו"ר רבי יוחנן מטאלנא זי"ע] מאריך בדבור בצורך החשוב לגבש חברה של בחורים ששייכים לטאלנא, ללימוד ביחד כל ליל ששי אור החיים עם קומענדאנט - מדרוך, ושלחם לבית נכדו בבוכרים ללימוד בצוותא כמה קטעים אור החיים, ואם יהיה זמן גם לעיין במאור עינים על פרשת השבוע, אמר שהדבר חשוב מאד, ואחד מיסודות החסידות לשבת ביחד באחדות לשמע אחד מהשני ולקבל.

(דתשרי על עמיה עמ' 288)

לא אסור מציון ה'אור החיים' הק'

אמר פעם הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע: 'אם יזכני ה' לעלות לארץ ישראל, לא אסור מציון ה'אור החיים' הקדוש ומקבר רחל אמנו, מאז ולדורות נודע הציון כמקום המסגל לשפך בו שיח ולישועה בזכות הצדיק הטמון תחתיו.

(באור החיים עמ' 258)

הכל בזכות ה'אור החיים' הק'

היתה לו [להגאון הקדוש מטעפליק זצ"ל] זיקה יתרה לבעל אור החיים הקדוש אשר ידע אותו בעל פה, ולמד ברבים חומש ואור החיים בלילות ששי בבית הכנסת בית יעקב בשכונת בית ישראל שנים ארוכות, הוא קורא מזכרונו כמתוך הספר והקהל מקשיב כשהם

היה קשה עליו לעצר ברגשותיו כשלמד 'אור החיים'

נוהג היה מִרְן הַסְּבָא קְדִישָׁא מטאלנא זי"ע להתחיל ללמד את הפרוש החשוב אור החיים על התורה כבר בליל ששי ביום חמישי בלילה, ואף היה שנים שסדר לעצמו שותפים ללמד את הספר הקדוש הזה, וזכו בכך כמה בני עליה שהעידו על המתיקות והערבות של הלמוד הזה ועל המסירות שלו לקיים השיעור בכל זמן ועת. היה קשה לומר בדיוק מתי יתחיל השיעור ומתי יגמר, הרי ברבי קדוש עסקינן ומחשבותיו ועסקיו בשמים, ולא תמיד היה קל לעקוב אחריו מתי יגיע לשיעור, אבל מעידים בני העליה שזכו לכך שהכל היה שוה ומשתלם לזכות וללמוד עם פניו המאירים.

בשבתו עם חסידים ללימוד אור החיים הקדוש כמה פעמים התלהב והיה קשה לו לעצור ברגשות קדושות כשהגיע לקטעים מבחרים בספר הקדוש. ופעם התבטא ואמר לשותפיו, האור החיים אומר 'הצצתי וראיתי' מה אתם חושבים היכן הציץ האור החיים והיכן ראה, הוא ראה הכל בשמים צדיקים רואים הכל בשמים.

את פרוש האור החיים המשיך ללמוד גם בעת עריכת השלחן בליל שבת, והיה מספר על רבותיו והרה"ק מטשורטקוב זי"ע שחלקם היו נוהגים לא לצאת לטיש בליל שבת עד שגמרו את האור החיים על הפרשה ולפי אורך הפרושים כך ידעו החסידים מתי יצא הרבי לטיש.

(תנחומיך ישעשעו נפשי עמ' 139)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מכון 'לאור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

אז איך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 033-100-000
מקשיים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

חייגו: 073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחוברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333